

Nước Nga chán chiến tranh đang tan rã

Herman Pirchner Jr., / Bài dịch của Hương Dương

[War-weary Russia is falling apart](#)

Dân Nga — cả nhà giàu lẫn dân thường — càng ngày càng khó có thể làm ngơ trước thảm họa to lớn sau hơn bốn năm chiến tranh chống lại Ukraine do Vladimir Putin gây ra.

Người Nga thấy rõ rằng, để đổi lại chút ít lợi ích nhỏ nhoi, cuộc xung đột đã gây ra những bước thụt lùi về mặt chiến lược tai hại: một NATO mở rộng và có nhiều tài nguyên hơn; hơn một triệu thương vong; Nga không còn thống trị thị trường năng lượng Âu châu (và cả ảnh hưởng chính trị nữa); cả triệu thanh niên tài giỏi nhất đất nước đã bỏ đi; nền kinh tế Nga bị tàn phá; và nhiều chuyện khác.

Tất nhiên để được yên thân đa số đã giữ im lặng vì sợ những công cụ đàn áp của Putin. Nhưng tình hình đang thay đổi. Càng ngày càng nhiều dân Nga công khai lên tiếng chống lại chiến tranh, và thậm chí chống lại ngay chính Putin. Và họ không bị giết hay bỏ tù. Trong một chế độ chuyên chế với một hệ thống kiểm soát chặt chẽ như ở nước Nga, dân có thể làm như thế là vì các cơ quan an ninh toàn quyền của Nga cho phép. Nhưng việc họ ngày càng lên tiếng chống đối như vậy là một báo động nghiêm trọng cho Putin. Liệu sự bất đồng ngày càng gia tăng này cuối cùng có làm cho chế độ Putin sụp đổ và chấm dứt cuộc chiến? Khi nào thì sụp đổ?

Có lẽ các cuộc tấn công có hiệu quả và ngày thêm nhiều bằng máy bay không người lái của Ukraine vào các nhà máy lọc dầu của Nga - cho đến nay đã có hơn 150 vụ - sẽ làm sụp đổ chế độ. Chỉ riêng từ ngày 1 đến ngày 22 tháng 5, Kyiv đã tấn công được mười nhà máy lọc dầu lớn nhất của Nga, và làm cho sáu nhà máy phải tạm ngừng hay ngừng hoạt động. Kết quả là mùa hè này Moscow có thể có tình trạng thiếu xăng và người ta sẽ phải xếp hàng dài để chờ mua.

Tuy nhiên, Nga không chỉ có những vấn đề đó. Nước Nga cũng đang gặp khó khăn xuất cảng dầu thô vì Ukraine tấn công không ngừng các bến tàu của Nga. Ví dụ, từ ngày 25 tháng 3 đến ngày 11 tháng 4, Nga chỉ xuất cảng được 3,5 triệu thùng dầu mỗi ngày - giảm sút khoảng 40% so với 5,2 triệu thùng mỗi ngày vào đầu năm nay. Điều này đang làm cạn kiệt nguồn tài chính của Nga và bắt nhà nước phải ngày càng lấy thêm tiền từ Quỹ Trung Ương. Thật vậy, Điện Kremlin được biết là đã bán khoảng 60% dự trữ vàng của mình.

Vì những yếu tố này khác, vị lãnh tụ Đảng Cộng sản Nga, một đảng vẫn được coi là kiên cường, Gennady Zyuganov mới đây đã lên tiếng rằng tình trạng kinh tế đã trở nên tồi tệ đến mức một cuộc cách mạng kiểu năm 1917 có thể xảy ra. Lời báo động của Zyuganov đi đôi với lời nói của những nhà lãnh đạo khác ít nổi tiếng hơn, những người thường lên tiếng báo động về tình trạng bấp bênh của nền kinh tế và những khó khăn nước Nga có thể gặp phải trong việc tiếp tục tài trợ cho chiến tranh.

Các tuyến đường tiếp tế của Nga cũng càng ngày càng bị ảnh hưởng. Moscow phụ thuộc vào một tuyến đường bộ chính và một tuyến đường sắt để tiếp tế cho quân đội của mình ở Crimea và ở các khu vực đông nam Ukraine. Mới vài tuần gần đây, Moscow đã không còn chu toàn được việc tiếp tế này một cách an toàn, vì các đoàn tàu và đoàn xe chạy trên những con lộ đã bị các máy bay không người lái loại FP-2 mới của Ukraine nhắm trúng - loại máy bay này mang theo 230 pounds thuốc nổ và có tầm bay xa 120 dặm. Các đoàn tàu hỏa đang di chuyển đã bị trúng bom hư hại và trật đường rầy, các con lộ thì ngổn ngang những xe vận tải của Nga bị phá hủy, những đoàn xe nào không bị trúng đạn thì buộc phải di chuyển vào ban đêm. Hiệu ứng tích lũy đã được thấy tại thành phố Sevastopol ở Crimea nơi khí đốt đã bắt đầu bị giới hạn phân phối.

Vào tháng 12 năm 2010 khi người bán hàng rong tại Tunisia là Mohamed Bouazizi đã tự thiêu để phản đối các quy định hà khắc của chính phủ, châm ngòi cho một chuỗi nổi dậy chống chính quyền làm cho các người đã từng lãnh đạo lâu năm như Zine Abidine Ben Ali của Tunisia, Hosni Mubarak của Ai Cập và sau cùng là Moammar Gadhafi của Libya bị lật đổ. Một chuỗi hậu quả như vậy cũng có thể xảy ra ở Nga do tình hình chính trị căng thẳng hiện nay.

Lẽ dĩ nhiên, có thể chế độ Putin sẽ không sụp đổ. Putin biết rất rõ nhược điểm của mình và đã quyết tâm tìm để hạn chế nó. Ông đã cúp một phần internet của Nga để ngăn chặn bớt tin tức được loan truyền. Và ông đã tăng cường bảo vệ an ninh cho chính ông và gia tăng đàn áp những kẻ ông tình nghi là đối thủ, hầu ngăn chặn đảo chính hay âm mưu ám sát ông. Với những biện pháp này ông có thể tiếp tục nắm quyền và tiếp tục cuộc chiến.

Không ai biết được cái vấn đề nan giải do Putin đã mạo hiểm gây ra rồi sẽ ra sao. Tuy nhiên ai cũng thấy rõ rằng một điều: chiến tranh đang chuyển theo một hướng không lành mạnh cho cả nước Nga lẫn vị tổng thống của nước này.

Herman Pirchner Jr. là chủ tịch của Ủy Ban Chính sách Đối ngoại Hoa Kỳ.